

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :
 प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
 द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : - लिखित परीक्षा						पूर्णाङ्क :- २००
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	100	40	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	100	40	विषयगत	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३ घण्टा
					४ प्रश्न X २० अङ्क = ८० अङ्क (समस्या समाधान)	
२. द्वितीय चरण : - अन्तर्वार्ता						पूर्णाङ्क :- ३०
विषय		पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		
अन्तर्वार्ता		30	-	मौखिक		

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०७४/१०/२८

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :- प्रशासन र व्यवस्थापन

खण्ड (क) – (५० अङ्क)

1. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- 1.1 सार्वजनिक व्यवस्थापन : परिचय, कार्यक्षेत्र, नवीनतम अवधारणा, विद्यमान चुनौती तथा समाधानका उपायहरू
- 1.2 प्रशासनिक विधिहरू (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति, व्यवस्थापकीय परीक्षण)
- 1.3 संगठनको परिचय, स्वरूप, सिद्धान्त तथा संगठन गठनका आधारहरू
- 1.4 संगठनका केही प्रमुख पक्षहरू: संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशीलता र समूहगत कार्य
- 1.5 संगठनमा संचार, समन्वय, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकनको महत्त्व
- 1.6 व्यवस्थापनको अवधारणा, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्तहरू
- 1.7 कुशल व्यवस्थापकका कार्य र गुणहरू
- 1.8 व्यवस्थापकीय सीप र शैलीहरू
- 1.9 मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- 1.10 व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, अधिकार प्रत्यायोजन, निर्णय प्रक्रिया र नेतृत्व
- 1.11 व्यवस्थापनका केही प्रमुख पक्षहरू : कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, प्रकोप व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, गुणासो व्यवस्थापन, श्रमिक संगठन (Trade Union) र सामुहिक सौदावाजी (Collective Bargaining), सम्पूर्ण गुण व्यवस्थापन (Total Quality Management)
- 1.12 वार्ता तथा संभौता सम्बन्धी सिद्धान्तिक र व्यावहारिक ज्ञान
- 1.13 व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र संगठनमा महत्त्व
- 1.14 सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- 1.15 सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- 1.16 सार्वजनिक सेवा प्रवाह र सार्वजनिक सेवा वडापत्र
- 1.17 विश्व व्यापीकरण, उदारीकरण र सार्वजनिक संस्थानको अवधारणा र प्रयोग
- 1.18 विमानस्थल व्यवस्थापनका नयाँ अवधारणाहरू वारे जानकारी
 - सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) माध्यमबाट निजीकरण व्यवस्था
 - व्यवस्थापन करार (Management Contract)
 - कर्पोरेटाइजेशन
 - निर्माण, स्वामित्व, संचालन, हस्तान्तरण (BOOT)
 - स्थानीय तहमा हस्तान्तरण र संचालन

खण्ड (ख) – (५० अङ्क)

2. आर्थिक प्रशासन

- 2.1 आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरू र महत्त्व
- 2.2 बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन प्रक्रिया र बजेट चक्र
- 2.3 आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- 2.4 विकास प्रशासनको अवधारणा र सिद्धान्तहरू
- 2.5 नेपालमा विकास प्रशासनका प्रयास, अवरोध, चुनौती तथा सम्भावनाहरू
- 2.6 योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मूल्यांकन प्रक्रिया
- 2.7 योजनाबद्ध विकासको अवधारणा र चालु आवधिक योजना
- 2.8 नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तिय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चुनौतीहरू
- 2.9 राष्ट्रिय विकासमा सार्वजनिक संस्थानहरूको भूमिका
- 2.10 नेपालको सार्वजनिक संस्थानमा जनशक्ति व्यवस्थापन
- 2.11 दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goals)

3. राज्य व्यवस्था र कानून

- 3.1 राज्य व्यवस्थाको परिचय तथा संचालनको सिद्धान्त

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 3.2 शासनका आधारभूत पक्षहरु: अवधारणा, सन्दर्भ र विशेषताहरु
- 3.3 नेपालको शासन प्रणाली
- 3.4 नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको वर्तमान संविधान
- 3.5 सूचनाको हक र सार्वजनिक उत्तरदायित्व
- 3.6 पारदर्शिता, जवाफदेहीता, सदाचारिता र समावेशीता
- 3.7 सामाजिक न्याय तथा समानता
- 3.8 सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक परिचालन

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ ।

प्रथम पत्र (विषयगत)				
विषय	खण्ड	अङ्कभार	लामो उत्तर	समस्या समाधान
प्रशासन र व्यवस्थापन सम्बन्धी	(क)	५०	१ प्रश्न X १० अङ्क = १०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०
	(ख)	५०	१ प्रश्न X १० अङ्क = १०	२ प्रश्न X २० अङ्क = ४०
जम्मा		१००	२ प्रश्न X १० अङ्क = २०	४ प्रश्न X २० अङ्क = ८०

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

1. **लेखा र लेखा प्रणालीको परिचय**
 - 1.1 लेखापालनको अवधारणा, आधारभूत तत्व, उद्देश्य र महत्व
 - 1.2 दोहोरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्तहरू र सो सम्बन्धी खाताहरू
 - 1.3 डेबिट र क्रेडीटका नियमहरू
 - 1.4 लेखाङ्कन प्रणालीका आधारहरू : नगद (Cash), प्रोदभावी (Accrual) र मिश्रितमा आधारित
 - 1.5 लेखा सम्बन्धी विभिन्न शब्दावलीहरूको ज्ञान
 - 1.6 The difference between the Income & Expenditure Account and the Receipts & Payments account
 - 1.7 लेखाप्रणालीका क्षेत्रहरू : वित्तीय लेखांकन, लागत लेखांकन, आम्दानी लेखांकन, जिम्मेवारी लेखांकन (लागत केन्द्र, मुनाफा केन्द्र, लगानी केन्द्र), मूद्रा स्फिति लेखाङ्कन र कर लेखाङ्कन
 - 1.8 अन्तर्राष्ट्रिय लेखा प्रणाली र लेखा प्रणालीको सर्वमान्य सिद्धान्त
 - 1.9 वित्तीय लेखांकन -Nature, Scope, Purpose and Objectives and Function
 - 1.10 व्यवस्थापन लेखांकन
 - 1.10.1 Nature, Scope, Purpose and Objectives and Function
 - 1.10.2 Distinction between Financial & Management Accounting
 - 1.10.3 Application of Management Accounting In Management
 - 1.10.4 Decision Making
 - 1.10.5 Decision regarding alternative choices
 - 1.10.6 Capital Budgeting Decision with Analytical Tools
 - 1.10.7 Budgeting & Budgetary Control
2. **लेखा अभिलेख**
 - 2.1 लेखाङ्कन समिकरण (Accounting Equation) तथा लेखाहरूको वर्गीकरण
 - 2.2 आधारभूत खाताहरू सम्बन्धी जानकारी र खाताहरूको महत्व
 - 2.3 सन्तुलन परीक्षण (Trial Balance) को आवश्यकता, संतुलन परीक्षण नमिल्ने कारणहरू र मिलाउने तरिका
 - 2.4 लेखा अभिलेखमा देखिने त्रुटीहरू तथा सुधार गर्ने तरिका
 - 2.5 बैंक मौज्जात फरक पर्नाका कारण, मिलानका तरिकाहरू
 - 2.6 पुंजीगत (Capital) तथा आयगत (Revenue) खर्च सम्बन्धी अवधारणा
 - 2.7 लेखांकन नीतिहरू : ह्रास कट्टी, वक्यौता व्यवस्थापन, खरीद व्यवस्थापन, जिन्सी खर्च र मुल्यांकन, चालु पूंजी व्यवस्थापन
 - 2.8 Nepal Accounting Standard and Nepal Financial Reporting Standards
 - 2.9 Chart of Accounts
 - 2.10 Accounting principles and policies
 - 2.11 लेखापालनमा देखापर्ने सैद्धान्तिक तथा प्रक्रियागत समस्याहरू र समाधानका खोजी
3. **आर्थिक विवरणहरू**
 - 3.1 लेखांकन अभिलेख प्रवाह (Accounting Flow Chart)
 - 3.2 कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखांकन र खातामा प्रविष्टि
 - 3.3 आधारभूत वित्तीय विवरणहरूको तयारी (Preparation of Financial Statements)
 - 3.3.1 आय तथा व्यय विवरण (Income & Expenditure Statement)
 - 3.3.2 वासलात (Balance Sheet)
 - 3.3.3 नगद प्रवाह विवरण (Cash Flow Statement)
 - 3.3.4 फण्ड प्रवाह विवरण (Fund Flow Statement)
 - 3.4 वित्तीय/आर्थिक विवरण विश्लेषण
 - 3.4.1 Ratio Analysis (Liquidity Ratio, Profitability Ratio, Activity Ratio, Leverage Ratio)

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रबन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 3.4.2 Analysis of Common-size Statement
- 3.4.3 Horizontal Trend Percent Analysis
- 3.4.4 RADAR Chart
- 3.4.5 DuPont Analysis
- 3.5 The user of accounting information and their needs
- 3.6 Qualitative Characteristics of Accounting Information
- 3.7 The significance and limitations of accounting information
- 3.8 कोष लेखांकन र आयोजना लेखांकन
- 3.9 वैदेशिक मुद्रामा कारोवारको लेखांकन
- 3.10 रकमान्तर तथा सोधभर्ना लेखांकन
- 3.11 ह्रास कट्टीका तरीकाहरु
- 3.12 लेखांकन समायोजनहरु
 - 3.12.1 Accruals and Outstanding
 - 3.12.2 Prepaid Expenses
 - 3.12.3 Reconciliation of Accounts
 - 3.12.4 Adjustments
- 3.13 Long-Term Investment Decision
- 4. लेखा परीक्षण तथा नियन्त्रण**
 - 4.1 लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, आधारभूत सिद्धान्त र महत्व
 - 4.2 लेखापरीक्षणको संवैधानिक एवं कानूनी आधारहरु
 - 4.3 आन्तरिक नियन्त्रण, आन्तरिक लेखापरीक्षण र अन्तिम लेखापरीक्षणको उपादेयता, महत्व र यसका तरीकाहरु
 - 4.4 कार्यमूलक लेखा परीक्षण, व्यवस्थापन लेखा परीक्षण र कर लेखापरीक्षण (Tax Audit) सम्बन्धी जानकारी
 - 4.5 लेखापरीक्षण योजना, जोखिम र जोखिमको पहिचान, लेखापरीक्षण टिपोट
 - 4.6 बेरुजु र बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी व्यवस्था
 - 4.7 जालसाजी अनुसन्धानका तरीकाहरु
 - 4.8 आर्थिक अनुशासन र लेखापरीक्षण
 - 4.9 सार्वजनिक लेखा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार
 - 4.10 महालेखा परीक्षकको काम, कर्तव्य र अधिकार
 - 4.11 International Standard for Supreme Audit Institution
 - 4.12 नेपाल लेखापरीक्षणमान NSA 200, 210, 230, 240, 300, 320, 580
- 5. आर्थिक प्रशासन**
 - 5.1 आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरु र महत्व
 - 5.2 बजेटको अर्थ, सिद्धान्त, प्रकार र महत्व
 - 5.3 बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियन्त्रण । Program Budget, Performance Budget, Zero base Budget
 - 5.4 वित्तीय योजना
 - 5.5 एकल खाता कोष: परिचय, उद्देश्य, विशेषता तथा महत्व
 - 5.6 कर: अर्थ, उद्देश्य, प्रकार तथा महत्व
 - 5.7 सार्वजनिक खर्च, सार्वजनिक आय र सार्वजनिक ऋण
 - 5.8 आर्थिक प्रशासनमा जिम्मेवारी र जवाफदेही:(आर्थिक कारोवारमा वित्तीय तथा प्रशासकीय जवाफदेहीको आवश्यकता, आर्थिक प्रशासनमा प्रशासकीय प्रमुखहरुको जिम्मेवारी र जवाफदेहीको व्यवस्था, आर्थिक अनुशासनको मौजुदा स्थिति र समस्या)
 - 5.9 आर्थिक नीति, वित्तीय नीति, मौद्रिक नीति र विदेशी विनिमय नीति
 - 5.10 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको राजस्वका श्रोतहरु
 - 5.11 लिलाम सम्बन्धी व्यवस्था
- 6. ऐन तथा नियमहरु**
 - 6.1 लेखा परिक्षण ऐन, २०४८
 - 6.2 आयकर ऐन, २०५८ र नियमावली २०५९
 - 6.3 गैँह सैनिक हवाई उडान ऐन, २०१५ र गैँह सैनिक हवाई उडान नियमावली, २०५२

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
प्रशासन सेवा, आर्थिक प्रशासन समूह, लेखा उपसमूह प्रवन्धक, नवौं तहको खुला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

- 6.4 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण ऐन, २०५३
- 6.5 नागरिक उड्डयन नियमावली, २०५८
- 6.6 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण कर्मचारीहरूको सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०५६
- 6.7 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावली, २०५७
- 6.8 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण विमानस्थल सेवा शुल्क नियमावली, २०६७
- 6.9 नागरिक उड्डयन सुरक्षा नियमावली, २०७३
- 6.10 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा नियमावली, २०६४
- 6.11 भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- 6.12 सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०६४
- 6.13 आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०५५ तथा नियमावली, २०६४
- 6.14 पर्यटन नीति, २०६५
- 6.15 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 6.16 अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८
- 6.17 जग्गा प्राप्ति ऐन, २०३४
- 6.18 हवाई नीति २०६३
- 6.19 मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२

7. प्राधिकरण सम्बन्धी सामान्य जानकारी

- 7.1 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको संगठनात्मक संरचना
- 7.2 नेपालमा हवाई यातायातको विकाशक्रम र चुनौतीहरू
- 7.3 नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको वित्तिय अवस्था, आम्दानीका श्रोत एवं आयवृद्धिका उपायहरू
- 7.4 ICAO USOAP र SMS सम्बन्धी सामान्य ज्ञान

दोस्रो पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरू सोधिने छ ।

दोस्रो पत्र (विषयगत)		
विषय	जम्मा अङ्क भार	प्रश्न संख्या
सेवा सम्बन्धी	१००	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० ४ प्रश्न X २० अङ्क = ८०